

कार्यपालिकाबाट स्विकृत मिति २०७७/०६/२०

रोल्पा

५ नं. प्रदेश, नेपाल

सुनछहरी गाउँपालिका

मेशिनरी औजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७७

प्रस्तावना

सुनछहरी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिका कार्यालयले खरिद गरेको मेशिनरी औजार विभिन्न व्यक्ति, संस्था र निकायलाई भाडामा उपलब्ध गराउँदा अवलम्बन गर्नुपर्ने विधि र प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाई लापरवाही, हिनामिना, नियन्त्रण गर्नका लागि नेपालको संविधानको धारा २२६ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ बमोजिम सुनछहरी गाउँ कार्यपालिकाले **मेशिनरी औजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७७** तर्जुमा गरी लागू गरेको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- क) यस निर्देशिकाको नाम **मेशिनरी औजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७७** रहेको छ।
- ख) यो निर्देशिका गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि लागू हुनेछ।

२. परिभाषा

विषय वा प्रसङ्गले अको अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा

- (क) “निर्देशिका” भन्नाले सुनछहरी गाउँपालिकाको **मेशिनरी औजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७७** बुझ्नुपर्छ।
- (ख) “गाउँपालिका” भन्नाले सुनछहरी गाउँपालिका बुझ्नुपर्छ।
- (ग) “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बुझ्नुपर्छ।
- (घ) “कोष” भन्नाले सुनछहरी गाउँपालिकामा यस निर्देशिका बमोजिम गठन गरिएको **मेशिनरी औजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कोष** बुझ्नुपर्छ।
- (ङ) **मेशिनरी औजार** भन्नाले विकास निर्माण सम्बन्धी काम गर्न प्रयोग गरिने गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेका व्याक्हो लोडर, रोड रोलर, ट्र्याक्टर जस्ता मेशीनरी उपकरणलाई जनाउँछ।
- (च) **धरौटी** भन्नाले कुनै काम नसकिएसम्म जमानत वापत राखिएको रकमलाई जनाउँछ।

३. निर्देशिकाको उद्देश्य

यस निर्देशिकाको उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछ :

- क. गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको मेशिनरी औजारलाई सदुपयोग गर्न सघाउ पुऱ्याउने ।
- ख. गाउँपालिकाको मेशिनरी औजारलाई मितव्ययी, पारदर्शी तरिकाले संचालन गरी गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी वृद्धि गर्ने तथा जनतालाई अत्याधिक मात्रामा सेवा दिई गाउँपालिकाप्रति जनताको अपनत्व वृद्धि गर्ने
- ग. आर्थिक व्यवस्थापन प्रणालीलाई अनुशासित र वित्तीय कुशलता हासिल गर्न सघाउ पुऱ्याउने ।
- घ. गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता विकास, आयोजना व्यवस्थापन र वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने ।
- ङ. मेशिनरी औजार संचालन समितिलाई उल्लेखित साधनहरु प्रति अझ वढी जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाउने ।
- च. मेशिनरी औजारलाई कुशलता पूर्वक संचालन गरी दिर्घकालीन रुपमा प्रयोगमा ल्याउने ।

४. मेशिनरी औजार प्रयोगको क्षेत्र र प्राथमिकता क्रमः

- क) मेशिनरी औजार दैवी प्रकोप, फोहोरमैला व्यवस्थापन, विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यमा बाहेक अन्य कार्यमा प्रयोग गरिने छैन ।
- ख) गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको मेशिनरी औजारप्रयोग गर्न उपलब्ध गराउँदा देहायको प्राथमिकता बमोजिम गरिने छः
 १. दैवी प्रकोप उद्धारको कार्यमा
 २. गाउँक्षेत्रमा गाउँपालिकाबाट संचालन भएका विकासका आयोजनाहरुको कार्यमा
 ३. गाउँक्षेत्रमा उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन गरिएका विकास आयोजनाको कार्यमा
 ४. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सरकारी, गैर सरकारी क्षेत्रबाट सञ्चातिल विकास आयोजनासंग सम्बन्धित कार्यमा गाउँ क्षेत्रका अन्य व्यक्ति तथा निर्माण व्यवसायीहरुलाई भाडामा दिंदा ।

५. संचालनका लागि जनशक्ति व्यवस्थाः

- क) मेशिनरी औजारलाई संचालन गर्नका लागि प्रति औजार एक जना चालक र एक जना सहयोगीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ख) चालक र सहयोगीको पारिश्रमिक तथा सुविधा करार सम्झौताबाट निर्धारण भए बमोजिम हुनेछ ।

६. भाडा दर निर्धारणः

गाउँपालिकाले मेशिनरी औजारको भाडा दर प्रचलित बजार मुल्यलाई आधार मानी गाउँ सभाबाट निर्धारण भए बमोजिम हुनेछ ।

७. मेशिनरी औजार भाडामा दिंदा अपनाउनुपर्ने निर्देशिकाः-

- क. भाडामा लिन चाहने व्यक्ति, संघ, संस्था, फर्म तथा कम्पनीको प्रोप्राईटरले गाउँसभाबाट स्वीकृत दररेटमा अग्रीम रुपमा लागत अनुमानित रकमको २० प्रतिशत हुन आउने रकम धरौटी स्वरुप गाउँपालिकामा नगदै जम्मा गरेको धरौटी रसिद वा गाउँपालिकाको नाममा नगदै वा गाउँपालिकाले तोकिदिएको बैंकमा तोकिएको समय अनुसारको रकम जम्मा गरेको बैंक भौचर सहित **अनुसूची १** बमोजिमको ढाँचामा गाउँपालिका समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ । गाउँपालिका अन्तर्गतका उपभोक्ता समिति मार्फत योजनाहरुको कार्य गराउँदा अग्रिम रुपमा सम्झौता गराइ मेशिन उपलब्ध गराउन सकिनेछ साथै गाउँपालिकाले तोकेको वार्षिक दररेटमा ५ प्रतिशत छुट दिइनेछ ।
- ख. यसरी निवेदन प्राप्त हुन आएमा समितिको बैठक वसी मेशिनरी औजार उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा आवश्यक सिफारिश गर्नेछ । सिफारिश गर्दा जानु पर्ने दुरी, आउन जान लाग्ने अन्दाजी समय, संचालन गर्न माग गरेको समय र अन्य सम्बन्धित विषय खुलाई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ । सिफारिश र औचित्यताका आधारमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले भाडामा दिने सम्बन्धि अन्तिम निर्णय गर्नेछन ।
- ग. तोकिएको समयावधिको कार्य समय समाप्त भएपछिको भाडा रकम वापतको गाउँपालिकाले कट्टी गर्नुपर्ने रकमको नगदी रसिद कार्यालयले उपलब्ध गराउने छ ।
- घ. नगदै रकम जम्मा गरेको वा बैंकमा रहेको तोकिएको खातामा जम्मा गरेको धरौटी रकम तोकिएको समयावधी भन्दा कम काम भए कार्यालयले कामको परिमाण अनुसारको दरको रकम कट्टा गरी बाँकि रकम फिर्ता गर्नेछ ।
- ङ. धरौटीवापत जम्मा भएको रकमले खामेभन्दा बढी समय कुनै पनि मेशिनरी औजार कार्य प्रकृया अगाडी वढाउन बाध्य हुनेछैन । तर कार्यलयमा आई वा कार्यालयको प्रतिनिधिलाई धरौटी वापत थप रकम बुझाएमा कार्य सुचारु गर्न सकिने छ । सो कुराको जानकारी कुनै पनि संचारको माध्यमबाट तुरुन्त कार्यालयलाई जानकारी गराउनु पर्ने छ ।
- च. कार्यालयको अनुमती नलिई चालकले कार्य प्रकृया अगाडि वढाएमा चालकबाटै सरकारी बाँकी सरह असूल उपर गरी चालकलाई विभागीय कारवाही गरिनेछ ।
- छ. मेशिनरी औजार भाडामा लिन चाहने व्यक्ति संस्था, फर्म, उपभोक्ता समिति, कम्पनी वा प्रोप्राईटरले भाडामा लिदा गाउँपालिकाको कार्यालय वा मेशिनरी औजार रहेकै स्थानबाट भाडादर गणना गरिने छ ।
- ज. गाउँपालिकाको कोषबाटै हुने विकास निर्माण कार्यको हकमा व्यक्ति, संस्था, फर्म कम्पनी, उपभोक्ता समितिले कार्य संचालन गर्दा अग्रीम नगदै वा गाउँपालिकाको नाममा खाता रहेको बैंकमा जम्मा गर्ने व्यक्ति, फर्म, संस्था, कम्पनी, ठेकेदार वा उपभोक्ता समितिलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।

- फ. मेशिनरी औजार भाडामा लिने व्यक्ति फर्म, संस्था, कम्पनी, ठेकेदार, उपभोक्ता समितिले मेशिनरी औजार भाडामा लिने स्थानदेखि नै इन्धन खर्च व्यहोनु पर्ने छ ।
- ज. मेशिनरी औजार मेशिनरी औजारको आन्तरिक खाता वेग्लै हुनेछ । उक्त खातामा उक्त मेशिनले कार्य गर्दा प्राप्त हुने भाडा रकमलाई जम्मा गरीने छ । खाता प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र आर्थिक प्रशासन प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट संचालन हुनेछ ।
- ट. चालकले प्रत्येक घण्टाको लगवुक तयार गर्नु पर्ने छ । कार्य स्थलमा काम गर्दा वढी काम गरी कम काम देखाई वा तोकिएको भन्दा वढी काम गरी कुनै तरिकाले कुनै कर्मचारी तथा पदाधिकारी, व्यक्ति, संस्था, ठेकेदार वा उपभोक्ता समितिको यस निर्देशिकाको भावना र मर्म विपरित हुने गरी प्रलोभन, मोलाहिजा, भनसुन तथा कसैको डर, धम्की धाकमा परी कसैलाई संचालन गर्न दिए उल्लेखित कार्यलाई गम्भिर अपराध मानी प्रचलित कानून बमोजिम निजलाई कारवाही गरिनेछ ।
- ठ. गाउँपालिकाले मेशिनरी औजारको अनिवार्य रूपमा विमा गराउनु पर्नेछ ।

द. मेशिनरी औजार सञ्चालन कोष

गाउँपालिकामा मेशिनरी औजार संचालन कोष रहने छ । यस कोषमा मेशिनरी औजार भाडामा दिदा प्राप्त भएको रकम जम्मा गरिने छ । उक्त कोषबाट तपशिलका वमोजिमका शीर्षकहरुमा बाहेक अन्य शीर्षकमा कुनै रकम खर्च गरिनेछैन ।

- १ चालक र सहयोगीलाई दिइने तोकिए अनुसारको तलव भत्ता रकम ।
- २ इन्धन खर्च ।
- ३ मेशिनरी औजार उपकरण, पाटपूजाको मर्मत तथा खरिद खर्च ।
- ४ मेशिन संचालन गरेवापात नेपाल सरकारलाई तिर्नु पर्ने कर रकम ।
- ५ मेशिनरी औजार सञ्चालन समितिको बैठक बस्दा भएको चिया खर्च ।
- ५ गाउँकार्यपालिका बैठकले निर्णय गरे अनुसारका शीर्षकहरुमा खर्च हुने रकम ।
- ६ मेशिन संचालन गर्दा आईपर्ने विविध तथा भैपरी खर्च ।
- ७ गाउँकार्यपालिकाले तोके वमोजिमका अन्य कार्यहरु ।

पाबाड, रोल्पा

९. मेशिनरी औजार संचालन समितिको गठन

मेशिनरी औजारको सञ्चालनका लागि देहाय बमोजिम मेशिनरी औजार सञ्चालन समिति हुनेछ ।

क. पुर्वाधार विकास शाखा प्रमुख	संयोजक
ख. योजना शाखा प्रमुख:	सदस्य
ग. जिन्सी शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

१०. मेशिनरी औजार संचालक समितिको काम कर्तव्य अधिकार

- भाडामा संचालन हुने मेशिनरी औजारको माथि उल्लेखित प्रावधानहरूको परिधी भित्र व्यक्ति, संस्था ठेकेदार, उपभोक्ता समितिहरूलाई भाडामा उपलब्ध गराउन **अनुसूची २** को ढाचाँमा सिफरिश गर्ने ।
- मेशिनरी औजारहरूको मर्मत संभार तथा नयाँ पाटपुर्जा थप गर्नु पर्ने भए निर्णय गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सिफारिस गर्ने ।
- संचालक समितिको बैठक आवश्यकतानुसार बस्नु पर्ने छ । उक्त बैठकमा व्याकहो लोडर तथा अन्य मेशिन उपकरणहरूको अवस्था, वस्तुस्थिती र आय व्यय समेतको समीक्षा गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जानकारी गराउने ।
- बैठकको गणपुरक संख्या दुई तिहाई हुनेछ । दुई तिहाई सदस्यको निर्णय मान्य हुनेछ ।

११. निर्देशिकाको पालना :

गाउँपालिकाले यस निर्देशिकाका प्रावधानहरूको अतिरिक्त बजेट अख्तियारीमा तोकिएका शर्तहरू, मन्त्रालयबाट गरिएका परिपत्र एवं निर्देशन र निर्देशिकामा उल्लेखित प्रावधानहरूको समेत पालना गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

१२. संशाधन, खारेजी र वचाउ:

- यस निर्देशिकामा उल्लेखित कुराहरूमा छुट हुन गई कुनै कुरा थप घट गर्न वा हटाउन वा परिमार्जन गर्न परेमा सम्बन्धित ऐन नियमको परिधिभित्र रही कार्यपालिकाले मात्र गर्न सक्नेछ ।
- यस निर्देशिकामा उल्लेख गरिएका कुराहरूका हकमा यसै निर्देशिका अनुसार र उल्लेख नभएका कुराहरूका हकमा प्रचलित ऐन नियम अनुसार हुनेछ ।
- यस निर्देशिकाका कुनै प्रावधानहरू प्रचलित कानून एवं ऐन नियमावलीसँग बाभिएमा बाभिएको हद सम्म अमान्य हुनेछ ।

अनुसूची १

मिति:

श्रीमान् संयोजक ज्यू,
मेशिनरी औजार सञ्चालन समिति
सुनछहरी गाउँपालिका पोबाड, रोल्पा ।

विषय :-भाडामा उपलब्ध गराई पाउं ।

महोदय,

तपशिल बमोजिमको कार्य स्थान र समयावधि लागी यस गाउँपालिकाको..... भाडामा
उपलब्ध गराउन सिफारिस गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछु ।

तपशिल

कामको विवरण

कामको किसिम.....

कार्यस्थलमा पुग्न लाग्ने अनुमानित समय.....

काम गर्न लाग्ने अनुमानित समय.....

२०७३

निवदेकको

नामथर:

ठेगाना:

दस्तखत:

पोबाड, रोल्पा

अनुसूची २

मेसिनरी औजार संचालन समितिबाट गरिएको सिफारिस

श्रीमान् प्रमुख प्रसासकिय अधिकृत ज्यू
सुनछहरी गाउँपालिका पोबाड, रोल्पा ।

प्राप्त निवेदन उपर छलफल गर्दा निम्नानुसार पाइएकोले.....भाडामा उपलब्ध
गराउन सिफारिस गर्दछौं

निर्देशिकाको मापदण्ड अनुसार(पर्ने/ नपर्ने)

कार्य संचालन गर्ने लाग्ने समय

वुझाएको रकम विवरण रु.....को

रोलक्रम अनुसार उपलब्ध गराउन सकिने

मिति.....

समय

संयोजकको दस्तखत:-

सदस्यको दस्तखत:-

सदस्य सचिवको दस्तखत:-

मिति:

